

REPUBLIKA
SLOVENIJA
VIŠJE
DELOVNO
IN SOCIALNO
SODIŠČE

VDSS Sklep Pdp 465/2020

Sodišče: Višje delovno in socialno sodišče

Oddelek: Oddelek za individualne in kolektivne delovne spore

ECLI: ECLI:SI:VDSS:2020:PDP.465.2020

Evidenčna številka: VDS00041743

Datum odločbe: 15.10.2020

Senat: mag. Biserka Kogej Dmitrovič (preds.), dr. Martina Šetinc Tekavc (poroč.), mag. Aleksandra Hočevar Vinski

Področje: DELOVNO PRAVO

Institut: izredna odpoved pogodbe o zaposlitvi - kršitev navodil zdravnika - bolniški stalež

Zveza: ZDR-1 člen 110, 110/1, 110/1-8.. Pravila obveznega zdravstvenega zavarovanja (1994) člen 233.

Jedro

Tožnik pravilno navaja, da sama zase samostojna vožnja avtomobila ni taka dejavnost, ki bi se že pojmovno izključevala s ciljem in namenom zadržanosti z dela zaradi bolniškega staleža (233. člen Pravil zdravstvenega zavarovanja). Ustaljena sodna praksa je, da ne gre za zlorabo bolniškega staleža, če delavec v časučasne zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe gre na pregled k zdravniku, v trgovino ali pelje otroke v šolo ali vrtec oziroma opravlja krajša, razumno pričakovana življenjska opravila, ki jih sicer lahko opravlja poleg svojega dela pri delodajalcu. Glede na to je pravilno njegovo stališče, da bi s samo vožnjo avtomobila storil kršitev iz 8. alineje prvega odstavka 110. člena ZDR-1 le, če bi bil predhodno seznanjen z navodili zdravnika, ki bi vožnjo avtomobila izrecno prepovedovala (zaradi negativnega vpliva na zdravljenje poškodbe).

Izrek

I. Pritožbama se ugodi in se izpodbijani del sodbe razveljavi ter vrne sodišču prve stopnje v novo sojenje.

II. Odločitev o pritožbenih stroških se pridrži za končno odločbo.

Obrazložitev

1. Sodišče prve stopnje je zavrnilo tožbeni zahtevek za odpravo izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, za ugotovitev, da je bila pogodba o zaposlitvi nezakonito izredno odpovedana, za poziv nazaj na delo ter za obračun reparacije (I. točka izreka). Odločilo je še, da vsaka stranka sama krije svoje stroške postopka (II.

točka izreka).

2. Zoper sodbo (z izjemo odločitve, da tožena stranka sama krije svoje stroške postopka) vlaga tožnik pritožbi po dveh pooblaščenih. S prvo z dne 17. 8. 2020 izpodbija sodbo v zavrnilnem delu zaradi vseh pritožbenih razlogov. Predlaga njeno spremembo tako, da se tožbenemu zahtevku ugodi oziroma podredno, da se izpodbijano sodbo razveljavi in vrne zadevo sodišču prve stopnje v novo sojenje. Zatrjuje kršitev iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP. Navaja, da je sodišče štelu za sprejemljivo, da se je na delo vozil z osebnim avtomobilom, ko je delal s skrajšanim delovnim časom, saj naj bi bila vožnja avtomobila v skladu z navodili travmatologa in lečeče zdravnice, šele po ponovni poškodbi 22. 3. 2019 pa naj bi po presoji sodišča vožnja avtomobila postala sporna. Sklicuje se na odločbi ZZZS z dne 12. 3. 2019 in 9. 4. 2019, ki ne vsebujeta v izreku zapisa o tem, česa vsega v časučasne nezmožnosti za delo zavarovanec ne sme (tako kot to navaja odločba z dne 12. 6. 2018). Vztraja, da ni kršil zdravniških navodil, zaradi česar je odpoved nezakonita. Sklicuje se na izvid UKC A. z dne 22. 3. 2019 v katerem je navedeno, da so mu ponovno poškodbo kolena oskrbeli z elastičnim povojem in priporočili hlajenje z ledom preko povoja večkrat dnevno, vaje za jačanje stegenskih mišic in razgibavanje v razbremenjenem položaju. Trdi, da iz navedenega izvida ne izhaja, da bi mu bil predpisan počitek ali mirovanje, še manj je odsvetovano gibanje ali vožnja osebne avtomobila. Navaja, da z zdravniškim potrdilom z dne 25. 4. 2019, na katerega se opira sodba, ni bil seznanjen, saj ga je pridobila tožena stranka za potrebe tega delovnega spora. Po njegovem mnenju zdravniško potrdilo ne more imeti retroaktivne veljave, na podlagi potrdila z dne 25. 4. 2019 tako ni mogoče zaključiti, da je z vožnjo avtomobila 18. 4. 2019 in 19. 4. 2019 zlorabil bolniški stalež. Sklicuje se na izpoved osebne zdravnice B.B., ki je ves čas izpovedovala, da je tožniku dala točno taka navodila, kot jih je prinesel od travmatologa. Navaja, da je to v nasprotju z zdravniškim potrdilom z dne 25. 4. 2019. Sodišču prve stopnje očita, da ni obrazložilo, zakaj ni sledilo izpovedi tožnika in njegove žene, da tožnik ni dobil navodil glede prepovedi vožnje osebne avtomobila, zlasti upošteva, da je več kot dve leti delal s skrajšanim delovnim časom in se vsak dan vozil na delo z osebnim avtomobilom. Zatrjuje, da je ugotovitev, da je tožnik 18. 4. in 19. 4. 2019 kršil navodila zdravnice s tem, da je sam vozil avtomobil, v nasprotju s predloženimi dokazi, saj iz zdravniškega potrdila z dne 25. 4. 2019 izhaja, da je bil 18. 4. 2019 na pregledu v ZD C. pri nadomestnem zdravniku, 19. 4. 2019 pa glede na detektivsko poročilo ni bil zaznan med vožnjo. Priglaša stroške pritožbe. V drugi pritožbi z dne 26. 8. 2020 še dodatno navaja, da sodišče prve stopnje neutemeljeno ni ugotavljalo namena izhodov na sporna dneva, saj je za bistveno štelu le, da tožnik ne bi smel voziti avtomobila. Pojasnjuje, da je 18. 4. 2019 odpeljal otroke v vrtec in šolo, nato pa se je odpeljal v trgovino in šel do zdravnice, 19. 4. 2019 pa je šel do garaže in nato odšel po otroke v vrtec in šolo. Vztraja, da na navedena dneva ni kršil navodil pristojnega zdravnika. Ponavlja, da mu zdravnica ni nikoli rekla, da ne sme voziti avta, niti mu ni prepovedala, da bi šel od doma. Meni, da če neko ravnanje ni izrecno prepovedano, ni mogoče govoriti o kršenju navodil (sklep Vrhovnega sodišča RS VIII Ips 294/2006). Sklicuje se na 233. člen Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja ter trdi, da je odsotnost z doma dovoljena ob odhodu na zdravniški pregled, terapijo oziroma v primerih, ko odsotnost ne vpliva negativno na potek zdravljenja. Sklicuje se na sodno prakso, da navedeno velja tudi za opravila in dejavnosti v prostem času, ki ne vplivajo na poslabšanje zdravstvenega stanja (odločitve Pdp 792/2015, Pdp 918/2015, VIII Ips 6/2010, Pdp 1239/2012 in druge). Trdi, da njegove odsotnosti od doma oziroma aktivnosti niso vplivale na potek zdravljenja. Navaja, da je vozil avtomobil z avtomatskim menjalnikom, zaradi česar poškodovane noge ni obremenjeval, do česar se sodišče prve stopnje ni opredelilo, zaradi česar zatrjuje kršitev pravice do enakega obravnavanja iz 22. člena Ustave RS. Sodišču prve stopnje očita, da je odločitev o izpolnjenosti pogoja, da nadaljevanje delovnega razmerja ni mogoče niti do izteka odpovednega roka, oprlo le na ugotovitev, da je za delodajalca izkoriščanje bolniškega staleža nesprejemljivo in da pomeni porušenje njenega zaupanja v tožnika. Ker je sodišče nepravilno odločilo o glavnem zahtevku, izpodbija tudi odločitev o stroških postopka. Priglaša stroške pritožb.

3. Pritožbi sta bili vročeni toženi stranki, ki nanju odgovarja, predlaga njuno zavrnitev in potrditev izpodbijanega dela sodbe. Priglaša stroške odgovora na pritožbo.

4. Pritožbi sta utemeljeni.

5. Na podlagi drugega odstavka 350. člena Zakona o pravnem postopku (Ur. l. RS, št. 26/99 in nasl. – ZPP) je pritožbeno sodišče izpodbijani del sodbe preizkusilo v mejah razlogov, ki so navedeni v pritožbi, pri tem pa je po uradni dolžnosti pazilo na bistvene kršitve določb pravnega postopka iz 1., 2., 3., 6., 7. in 11. točke, razen glede obstoja in pravilnosti pooblastila za postopek pred sodiščem prve stopnje, ter 12. in 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP in na pravilno uporabo materialnega prava. Pri tem preizkusu je ugotovilo, da sodišče prve stopnje ni storilo bistvenih kršitev določb pravnega postopka, na katere pritožbeno sodišče pazi po uradni dolžnosti.

6. Ni podana bistvena kršitev določb pravnega postopka iz 14. točke drugega odstavka 339. člena ZPP, ki jo uveljavlja pritožba, saj izpodbijana sodba vsebuje dovolj jasne razloge o vseh odločilnih dejstvih, med njimi ni nasprotij niti niso v nasprotju z izrekom, zato jo je pritožbeno sodišče lahko preizkusilo.

7. V predmetni zadevi je sodišče prve stopnje odločalo o zakonitosti izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi, ki jo je tožena stranka podala tožniku 14. 5. 2019 na podlagi 8. alineje prvega odstavka 110. člena Zakona o delovnih razmerjih (Ur. l. RS, št. 21/13 in nasl. - ZDR-1). Odločilo je, da je izpodbijana odpoved zakonita, ker je tožnik ravnal v nasprotju z navodili zdravnika s tem, da je med bolniškim staležem 18. 4. 2019 in 19. 4. 2019 vozil avtomobil, zaradi te zlorabe bolniškega staleža pa je tožena stranka utemeljeno izgubila zaupanje vanj, zato je podan tudi pogoj po 109. členu ZDR-1.

8. Tožnik pravilno uveljavlja, da so ugotovitve sodišča prve stopnje v zvezi s tem, kakšna navodila je prejel od osebne zdravnice za 18. 4. 2019 in 19. 4. 2019, nepopolne oziroma temeljijo na dokazih, ki so si med seboj v nasprotju. V izvidu travmatologa na UKC A. z dne 22. 3. 2019 (ena od listin zdravniške dokumentacije, označena kot priloga A 7) je navedeno, da so tožniku ponovno poškodbo kolena oskrbeli z elastičnim povojem in priporočili hlajenje z ledom preko povoja večkrat dnevno, vaje za jačanje stegenskih mišic in razgibavanje v razbremenjenem položaju. Tožnikova osebna zdravnica B.B. je zaslišana kot priča izpovedovala, da mu je dala enaka navodila kot travmatolog ter da niti ni pristojna sama dajati kakršnihkoli navodil, drugačnih od travmatologovih. Vendar pa je prav tožnikova osebna zdravnica po spornih dnevih, ko naj bi tožnik kršil dana navodila (18. 4. 2019 in 19. 4. 2019), toženi stranki izdala potrdilo z dne 25. 4. 2019 (listina B 8), v katerem je navedeno, da se tožnik "lahko delno giblje s pripomočki oziroma ga lahko od doma vozi druga oseba, za svoje fizično delo pa ni sposoben". Zaslišana kot priča ni znala pojasniti, ali je smiselno navedeno prepoved samostojne vožnje avtomobila posredovala tožniku pred spornima dnevoma oziroma ali je bil z njo že tedaj seznanjen. To je v predmetni zadevi odločilno, zlasti upošteva, da je tožnik pred sporno odsotnostjo z dela zaradi poškodbe za poln delovni čas več kot dve leti delal s skrajšanim delovnim časom in se vsak dan vozil na delo z osebnim avtomobilom.

9. Tožnik pravilno navaja, da sama zase samostojna vožnja avtomobila ni taka dejavnost, ki bi se že pojmovno izključevala s ciljem in namenom zadržanosti z dela zaradi bolniškega staleža (233. člen Pravil zdravstvenega zavarovanja, Ur. l. RS, št. 79/94). Ustaljena sodna praksa je, da ne gre za zlorabo bolniškega staleža, če delavec v času začasne zadržanosti z dela zaradi bolezni ali poškodbe gre na pregled k zdravniku, v trgovino ali pelje otroke v šolo ali vrtec oziroma opravlja krajša, razumno pričakovana življenjska opravila, ki jih sicer lahko opravlja poleg svojega dela pri delodajalcu (prim. odločitve pritožbenega sodišča Pdp 792/2015, Pdp 918/2015, Pdp 19/2019, Pdp 181/2018 idr.). Glede na to je pravilno njegovo stališče, da bi s

samo vožnjo avtomobila storil kršitev iz 8. alineje prvega odstavka 110. člena ZDR-1 le, če bi bil predhodno seznanjen z navodili zdravnika, ki bi vožnjo avtomobila izrecno prepovedovala (zaradi negativnega vpliva na zdravljenje poškodbe). Na podlagi do sedaj izvedenih dokazov ni mogoče ugotoviti, ali so navodila, ki jih je s strani zdravnikov pred 18. 4. 2019 prejel tožnik, izrecno vsebovala prepoved vožnje avtomobila, to pa je v zadevi odločilno dejstvo. Glede na to je bilo treba pritožbama tožnika ugoditi in izpodbijani del sodbe razveljaviti ter zadevo vrniti sodišču prve stopnje v novo sojenje (355. člen ZPP). V novem sojenju bo sodišče prve stopnje moralo s ponovnim zaslišanjem pričé B.B. in izvedbo drugih predlaganih dokazov za ugotavljanje očitkov iz izredne odpovedi popolno in pravilno ugotoviti dejansko stanje v zvezi z očitkom glede kršitve prepovedi vožnje avtomobila 18. 4. 2019 in 19. 4. 2019. Če se bo izkazalo, da tožnik s samo vožnjo avtomobila ni kršil zdravniških navodil, bo sodišče prve stopnje moralo ugotavljati utemeljenost vseh ostalih očitkov iz izredne odpovedi pogodbe o zaposlitvi z dne 14. 5. 2019 in se do njih v razlogih sodbe tudi ustrezno opredeliti.

10. Pritožbeno sodišče se je glede na naravo stvari in okoliščine primera skladno s pooblastilom iz 355. člena ZPP odločilo zadevo vrniti v novo sojenje sodišču prve stopnje zato, ker samo ne more dopolniti dokaznega postopka v zvezi s številnimi očitki iz izredne odpovedi (ki ima kar 9 strani), v zvezi s katerimi sodišče prve stopnje dejanskega stanja sploh še ni ugotavljalo, ker se je osredotočilo zgolj na očitek o tem, da je tožnik dva dneva vozil avto kljub zdravniški prepovedi. V nasprotnem primeru bi prevzelo vlogo sodišča prve stopnje, kar ni namen določbe 355. člena ZPP, saj bi bila s tem strankam odvzeta ustavna pravica do pritožbe zoper ugotovljeno dejansko stanje. V predmetni zadevi, ko si nasproti stojita dve ustavni pravici, in sicer pravica do sojenja v razumnem roku, ki je določena v 23. členu Ustave Republike Slovenije (URS, Ur. l. RS, št. 33/91-I in nasl.), in pravica do pritožbe iz 25. člena URS, je treba dati prednost pravici do pritožbe.

11. Odločitev o stroških pritožbenega postopka se v skladu z določbo tretjega odstavka 165. člena ZPP pridrži za končno odločbo.

PRAVNI POUK:

Zoper sklep je dovoljena pritožba iz razlogov, določenih v drugem odstavku 357.a člena ZPP. Sklep se sme izpodbijati samo iz razloga, da je sodišče druge stopnje razveljavilo odločbo sodišča prve stopnje in zadevo vrnilo v novo sojenje, čeprav bi kršitve postopka glede na njeno naravo lahko samo odpravilo (prvi in drugi odstavek 347. člena ZPP) ali bi glede na naravo stvari in okoliščine primera lahko samo dopolnilo postopek oziroma odpravilo pomanjkljivosti (prvi odstavek 355. člena ZPP) ali če bi moralo samo opraviti novo sojenje (drugi odstavek 354. člena in drugi odstavek 355. člena ZPP).

Pritožba se lahko vloži v 15 dneh od vročitve prepisa sklepa pri sodišču prve stopnje v zadostnem številu izvodov za sodišče in nasprotno stranko, o njej bo odločalo Vrhovno sodišče Republike Slovenije. Če se pošlje pritožba po pošti priporočeno ali brzojavno, se šteje dan oddaje na pošto za dan izročitve sodišču, na katero je naslovljena. Pritožba mora obsegati navedbo sklepa, zoper katerega se vlaga, izjavo, da se sklep izpodbija v celoti ali v določenem delu, pritožbene razloge in podpis pritožnika. Če pritožba ni razumljiva in ne vsebuje vsega, kar je treba, da bi se lahko obravnavala, jo sodišče zavrže, ne da bi pozivalo vložnika, naj jo popravi ali dopolni. Ob vložitvi pritožbe mora biti plačana sodna taksa, če je predpisana. Če ta ni plačana niti v roku, ki ga določi sodišče v nalogu za njeno plačilo in tudi niso izpolnjeni pogoji za njeno oprostitev, odlog ali obročno plačilo, se šteje, da je pritožba umaknjena. Če pritožbo vloži pooblaščenec, je ta lahko samo odvetnik ali druga oseba, ki je opravila pravniški državni izpit.

Datum zadnje spremembe: 20.01.2021